

در فیلبند کجا اقامت کنیم؟

اگر به این منطقه می‌آیید حداقل یک شب را اقامت کنید تا بتوانید تغییرات آب و هوایی را در ساعاتی مختلف تجربه کنید. دمای هوای این منطقه در میانه روز ملایم و مطبوع است اما ابتدای صبح و انتهای شب بسیار سرد و خنک است بویژه در ایامی که بارانی است. به همین دلیل، می‌توانید خاطره به یادمانی روشن شدن بخاری‌ها در اوج تابستان را در ذهن خود ثبت کنید. تجربه لحظاتی که شاید بسیار کم پیش آید. به گفته راهنمای فرهنگی این منطقه، در حال حاضر این روستا هتل ندارد و فقط یک اقامتگاه بومگردی دارد که در کنار آن، اغلب روستاییان نیز خانه‌های اجاره‌ای خود را در اختیار گردشگران قرار می‌دهند که تعدادی از آنها تحت عنوان «خانه مسافر» زیرپوشش میراث فرهنگی است. به گردشگرانی که دوست دارند اقامت در چادرهای مسافرتی را تجربه کنند باید گفت که بخش بالادست این روستا به دلیل داشتن امکاناتی مانند سرویس بهداشتی، موقعیت کمپ هم دارد، اما باید حواستان به آب و هوای بسیار متغیر فیلبند باشد چون حتی وقتی هواشناسی هم وضعیت هوا را اعلام کرده باشد ممکن است بازهم شرایط آب و هوایی متفاوتی از آنچه که اعلام شده، مشاهده کنید. نگران تهیه مایحتاج خود نباشید. در این روستا مغازه‌ها و فروشگاه‌هایی هستند که کالاهای مورد نیاز اعم از مواد خوراکی و لوازم ضروری را دارند.

غذاهای محلی

از غذاهای محلی این روستا «آش دوغ» است که به‌واسطه استفاده از گیاهان این منطقه نظیر گزنه برای مشکلات کلیوی مفید است. از گزنه برای دمنوش هم استفاده می‌کنند. «گره ماس» از دیگر غذاهای محلی است که با کدو تنبل، برنج کته، ماست، کره و شیر محلی تهیه می‌شود. از آنجا که همه محصولات لبنی این غذا، محلی است، مصرف کمی از آن هم می‌تواند شما را سیر کند. «کپی پلا» هم از دیگر غذاهای محلی این منطقه است که با برنج کته و کدو تنبل تهیه می‌شود. بطور کلی بجز آش دوغ که معمولاً می‌توانید خریداری کنید، اگر میهمان روستاییان باشید می‌توانید از غذاهای محلی امتحان کنید. نان «کلوا» که «لاقلی» یا «لوه نون» هم به آن گفته می‌شود از دیگر خوراکی‌های محلی این روستاست. این نان را در قابلمه درست می‌کنند. «رزه نون» یا نان خشک‌های کوچک تنوری هم از نان‌های خوش‌طعم محلی است که به آنها «نان کوهی» هم گفته می‌شود.

چرا «فیلبند»؟

اینکه چرا اسم این روستا را «فیلبند» گذاشته‌اند، ۳ روایت دارد. خانم ملک‌شاه، پژوهشگر و مدرس مردم‌شناسی، در این باره می‌گوید: یکی از روایت‌ها که بیشتر از ذهن مردم این منطقه ترواش کرده، حکایت از آن دارد که مسیر رسیدن به این منطقه آنقدر صعب‌العبور است که حتی فیل را هم از پای درمی‌آورد. روایت دوم که به طرز تلفظ آن (فلین) برمی‌گردد، حاکی از آن بوده که «فل» به معنی اوج خستگی و «بن» به معنای به پایان رسیدن این خستگی است. اما روایت سوم که در حال پژوهش است و به نام فیلبند هم نزدیکتر است، نشان از آن دارد که طایفه این روستا از ایل بزرگ ملک‌شاهی ایلام هستند و یکی از تیره‌های ملک‌شاهی با عنوان «تیره فیلی» است و ممکن است این نام برگرفته از آن باشد.

به گفته ملک‌شاه، در جاده پریچ و خم و خطرناک منتهی به فیلبند، علائم راهنمایی و رانندگی وجود ندارد و مسیر تا ابتدای روستا و بخش‌هایی از داخل روستا نیز آسفالت شده است. به همین دلیل اگر تصمیم دارید برای نخستین بار با خودروی شخصی وارد این مسیر شوید حتماً زمانی که هوا آفتابی است، سفر کنید تا با مه غلیظ برخورد نکنید. همچنین حتماً در روز حرکت کنید چون جاده فاقد چراغ‌های روشنایی است. اگر مسیر بارانی شد، بهتر است از رانندگان بومی که با پیچ‌های جاده آشنایی دارند، کمک بگیرید. دلیل اینکه یک‌سری مسیرها آسفالت نیست، شیب‌های تند است که اگر مسیر خاکی باشد در کاهش سرخوردن مؤثر خواهد بود.

وی با بیان اینکه فصل بهار و تابستان، بویژه خرداد ماه تا شهریور، زمان مناسبی برای گردشگری در این منطقه است، ادامه می‌دهد: شرایط آب و هوایی این منطقه به گونه‌ای است که نمی‌توان پیش‌بینی کرد ۳ روز دیگر هوای اینجا چگونه است. ممکن است چند روز متوالی باران بیارد یا برخی روزها شاهد مه غلیظی باشید که تا نیم متری خود را هم نتوانید ببینید. حتی ممکن است در یک روز، چند نوع آب و هوا را مشاهده کنید. به گفته ملک‌شاه، در روزهای سرد سال و با بارش برف و یخبندان، این منطقه فوق‌العاده صعب‌العبور می‌شود و جاده منتهی به فیلبند بسیار خطرناک خواهد شد. ارتفاع برف در برخی سال‌ها به بام خانه‌ها هم می‌رسد. با وجود اینکه این منطقه در زمستان گردشگر ندارد اما اگر کوهنوردان می‌خواهند بیایند باید با راهنما همراه شوند چون علاوه بر شیب تندی که منطقه دارد، شرایط آب و هوایی به گونه‌ای است که ممکن است ریزش برف هم را شاهد باشند.

منطقه جذب می‌کند اما فقط دانستن اسامی مکان‌های دیدنی فیلبند کافی نیست و حتماً باید از راهنمای محلی در این خصوص کمک بگیرید چون آنها اطلاع بیشتری از شرایط آب و هوایی مناطق مختلف دارند. حال که سخن از شرایط آب و هوایی فیلبند شد، بهتر است بدانید که آنچه فیلبند را از سایر روستاها و مناطق پیرامون آن متمایز کرده، همین شرایط خاص آب و هوایی است. شما ممکن است طی یک روز در فیلبند چند نوع شرایط آب و هوایی متفاوت را تجربه کنید. وی در این باره اظهار می‌دارد: روستای فیلبند به عنوان بلندترین روستای بیلاقی در مناطق جنوبی آمل و بابل است. بطوری که حتی به «بام شرقی مازندران» مشهور است. ارتفاع ۲۷۰۰ تا ۲۳۰۰ متری روستا از سطح دریا، باعث شده شاهد حرکت ابرها باشیم؛ ویژگی که از آن به عنوان «اقیانوس ابر» یاد می‌شود. این اختلاف سطح با دریا موجب شده حتی هوا در ماه‌های گرم سال نظیر تیر و مرداد، نه تنها گرم نباشد بلکه در صورت بارش باران، نیاز باشد بخاری هم روشن کنید.

در شب، وقتی در بالاترین نقطه منطقه قرار می‌گیرید گویا روی بامی قرار گرفته‌اید که زیر پایتان پر از لامپ‌های رنگانگی است که در حال چشمک زدن هستند. طلوع و غروب خورشید در این منطقه بسیار زیباست و عکاسان زیادی را برای ثبت تصاویر طلوع و غروب، به این منطقه کشانده است؛ بخصوص اگر طلوع و غروب با نشست ابرها همزمان شده باشد. گرچه این ارتفاع توانسته شرایط خاص آب و هوایی و مطلوب را در تابستان ایجاد کند اما همین شرایط می‌تواند برای افرادی که مشکلات تنفسی و فشار خون دارند، آسیب‌زا باشد بنابراین توصیه می‌شود افراد دچار فشار خون و مشکلات تنفسی با مشورت و موافقت پزشک به این منطقه سفر کنند.

روستاییان و محلی‌ها می‌شناسند. آب فیلبند بسیار تمیز و گواراست. از آنجا که گفته شده آب این روستا برای بیماران کلیوی مفید است، برخی گردشگران وقتی به این منطقه می‌آیند، مقداری آب با خودشان می‌برند. به گفته راهنمای فرهنگی استان مازندران، آبی که در روستا وجود دارد آب لوله‌کشی شهری نیست و مستقیم از چشمه «لار» که سرپوشیده شده، سرزیر می‌شود. همین آب برای تمام خانه‌ها لوله‌کشی شده است. به همین دلیل املاح موجود در آب روستا حتی طعم خوراکی‌هایی نظیر اش و چای را متفاوت کرده است. وی می‌افزاید: سنگینی مواد و املاح موجود در آب این منطقه، به گونه‌ای است که محلی‌ها هنگام پخت برنج، معمولاً یک خوراکی دیگر نظیر سیب‌زمینی، چغندر، باقالی و... را هم به آن اضافه می‌کنند تا برنج سفتی خود را از دست بدهد و نرم شود.

جاذبه‌های گردشگری فیلبند

چشمه کشکه پن، منطقه شخاک و بالاکوه، در ارتفاعات چشمه‌های ترو و ورسو، جفری پن و تک‌درخت از جمله مکان‌های دیدنی و پر جاذبه فیلبند است. این روستا مکان زیارتی هم دارد. این مکان‌های زیارتی، ۲ تکیه با نام‌های «تکیه غربی و شرقی» است که تکیه غربی قدمت بیشتری دارد. امروز بخشی‌های زیادی از تکیه غربی تخریب شده اما تصویر تکیه قدیمی در داخل تکیه جدید قرار داده شده است. مسافرخانه‌ای هم در کنار هر دو تکیه قرار دارد تا محلی برای استراحت گردشگران باشد. به گفته ملک‌شاه، در مجموع گردشگرانی که به فیلبند سفر می‌کنند با اهداف مختلف می‌آیند. برخی با هدف کوهنوردی می‌آیند که بهتر است با راهنمایی که مسیر را بلد است همراه شوند. عده‌ای دیگر را دیدنی‌های این

سراب گیان

۱۸ کیلومتری جنوب غربی نهاوند، ۲ کیلومتری تپه باستانی گیان

روستای ورکانه

۲۰ کیلومتری جنوب شرقی همدان، بعد از سد اکیان

دشت میشان

شهر همدان، جاده گنجانمه، میدان گنجانمه

